

2017 yılında bütçe açığı OVP tahminlerinin altında...

Aralık'ta bütçe açığı bütçe harcamalarında yılsonlarında yaşanan dönemsel artışa bağlı olarak önceki aylara kıyasla oldukça yüksek düzeyde gerçekleşti. Ancak aylık bütçe açığının 2016 yılının aynı ayı ile kıyaslandığında daha düşük düzeyde olduğu gözlemlendi. Yılın son ayında bütçe gelirleri yıllık bazda %22,4 artarken, bütçe harcamalarındaki yükseliş %4,5 ile sınırlı düzeyde kaldı. Faiz dışı açık bu dönemde %25 daralarak 19,5 milyar TL oldu.

2017 yılı genelinde bütçe göstergelerinde geçtiğimiz Ekim ayında açıklanan Orta Vadeli Program'da (OVP) yer alan beklentilerden olumlu bir performans izlendi. Bütçe gelirleri OVP'de tahmin edilen tutarı 18,3 milyar TL aşarken, bütçe açığı 47,4 milyar TL ile OVP öngörüsünün 14,3 milyar TL altında gerçekleşti. Diğer taraftan, bu dönemde faiz dışı bütçe harcamalarının yılsonu beklentilerinin bir miktar üzerine çıktığı görüldü. 2017 başında açıklanan bütçe hedefleri ile karşılaştırıldığında ise, gelişmelerin bütçe harcamaları haricinde büyük ölçüde hedefleri yakaladığı gözleniyor.

Vergi gelirlerinde güçlü performans...

Kasım'da ivme kaybeden vergi gelirleri Aralık'ta yeniden güçlü artış kaydetti. Söz konusu artışta ithalde alınan KDV, gelir vergisi ve özel tüketim vergisi gelirlerindeki yükselişler etkili oldu. İthalde alınan KDV bu dönemde %29,3 genişleyerek %17,2'lik vergi gelirlerindeki artışa 6,6 puan ile en yüksek katkıyı sağlayan ana vergi kalemi oldu. Öte yandan, kurumlar vergisi %3,5 gerileyerek Aralık'ta vergi gelirlerini sınırladı.

2017 yılının tamamında iktisadi faaliyetteki canlanmanın desteğiyle vergi gelirleri yılsonu hedefinin 25 milyar TL, OVP tahmininin ise 15,5 milyar TL üzerinde gerçekleşti. Vergi gelirlerindeki güçlü performansta tahakkuk ettirilen vergilerin %94'ünün tahsil edilmesi de etkili oldu. Bu dönemde TL'deki zayıflamanın da etkisiyle ithalde alınan KDV gelirleri yaklaşık %30 genişleyerek vergi gelirlerine en yüksek katkıda bulunan kalem olurken, kurumlar vergisi de Aralık ayının aksine yıl genelinde bütçe dengesine önemli destek sağladı. Diğer taraftan, 2017 yılı boyunca dahilde alınan KDV'nin zayıf seyrettiği görüldü.

Bütçe harcamaları öngörülerin üzerinde genişledi.

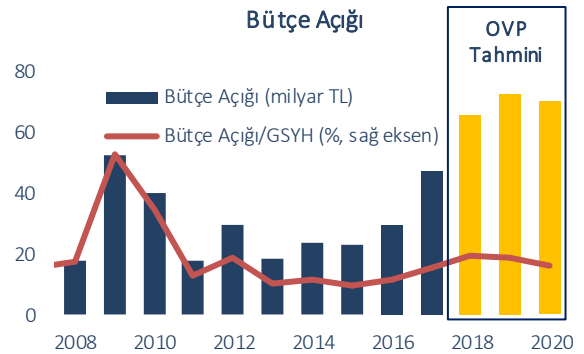
Aralık'ta bütçe harcamalarında kaydedilen artışta sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderlerindeki yükselişin etkisiyle cari transferlerde gözlenen genişleme önemli rol oynadı.

2017 yılı genelinde bütçe harcamaları yılsonu hedefinin yaklaşık 33 milyar TL, OVP tahmininin ise 4 milyar TL üzerinde gerçekleşti. Bu dönemde cari transferler ile mal ve hizmet alım giderleri bütçe harcamalarını tahminlerin üzerinde yukarı çekti.

Bütçe disiplini korunuyor.

2017 yılsonu gelişmeleri son dönemde benimsenen genişleyici maliye politikalarına rağmen mali disiplinin büyük ölçüde korunduğuna işaret ediyor. Aralık ayı verisi ile birlikte yılsonuna yönelik bütçe açığının GSYH'ye oranına ilişkin tahminler aşağı yönlü güncelleniyor. Maliye Bakanı Naci Ağbal OVP'ye göre yılsonunda %2 olması beklenen bütçe açığının GSYH'ye oranının son veriyle birlikte %1,5 olmasını beklediklerini ifade etti. 2016 yılsonunda bu oran %1,1 düzeyindeydi.

Mevcut koşullar dahilinde önümüzdeki dönemde bütçe göstergelerinde önemli bir bozulma yaşanmasını beklemiyoruz. 2018 yılsonuna yönelik bütçe açığı/GSYH tahminlerinin %2 civarında kalmaya devam edeceğini öngörüyoruz. Maliye Bakanı'nın bu yıla ertelenen bir harcama olmadığını belirtmesinin yanı sıra TCMB'nin para politikasına destek olacaklarını ifade etmesi de bu yöndeki beklentilerimizi destekliyor.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Aralık			Ocak-Aralık			2017 Bütçe Hedefi	OVP Tahmini	Gerç./ OVP Tah. (%)
	2016	2017	% Değişim	2016	2017	% Değişim			
Harcamalar	73,4	76,6	4,5	584,1	677,7	16,0	645,1	673,7	100,6
Faiz Harcamaları	1,8	1,4	-21,7	50,2	56,7	12,9	57,5	57,5	98,6
Faiz Dışı Harcamalar	71,5	75,2	5,1	533,8	621,0	16,3	587,6	616,2	100,8
Gelirler	45,6	55,8	22,4	554,1	630,3	13,8	598,3	612,0	103,0
Vergi Gelirleri	39,9	46,8	17,2	459,0	536,0	16,8	511,1	520,5	103,0
Diğer Gelirler	5,6	9,0	59,0	95,1	94,3	-0,9	87,2	91,6	102,9
Bütçe Dengesi	-27,8	-20,9	-24,9	-29,9	-47,4	58,4	-46,9	-61,7	76,8
Faiz Dışı Denge	-26,0	-19,5	-25,1	20,3	9,3	-54,0	10,6	-4,2	-

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bölüm Müdürü izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker Şahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
H. Erhan Gül Müdür Yardımcısı erhan.gul@isbank.com.tr	Ayşim Kalkan Uzman Yardımcısı aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.